

МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
ДУ «ЦЕНТРАЛЬНИЙ МЕТОДИЧНИЙ КАБІНЕТ
З ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ МОЗ УКРАЇНИ»
ДВНЗ «ТЕРНОПІЛЬСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ»

МАТЕРІАЛИ
XVI Всеукраїнської науково-практичної конференції
з міжнародною участю

**ІННОВАЦІЇ У ВИЩІЙ МЕДИЧНІЙ
ТА ФАРМАЦЕВТИЧНІЙ ОСВІТІ УКРАЇНИ**
(з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України
за допомогою відеоконференц-зв'язку)

16–17 травня 2019 року
м. Тернопіль

Тернопіль
ТНМУ
«Укрмедкнига»
2019

УДК 378.001.895:61(063)(477)

I-66

Відповідальний за випуск: проф. А. Г. Шульгай.

Інновації у вищій медичній та фармацевтичній освіті України (з дистанційним під'єднанням ВМ(Ф)НЗ України за допомогою відеоконференц-зв'язку) : матеріали XVI Всеукр. наук.-практ. конф. з міжнар. участю (Тернопіль, 16–17 трав. 2019 р.) / Терноп. нац. мед. ун-т імені І. Я. Горбачевського. – Тернопіль : ТНМУ, 2019. – 332 с.

ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІСПИТУ З ОСНОВ МЕДИЦИНИ

Александрова К.В., Крісанова Н.В., Рудько Н.П.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Проблеми, які назріли в медичній галузі нашої країни, без сумніву, вимагають проведення ряду реформ, в тому числі і в медичній освіті. Але яким чином і які перетворення доцільно проводити в медичній освіті? Ці питання є дуже актуальними. На сайті центру тестування МОЗ України з'явилася публікація від 20.03.2019 р. «За крок до реформи». Що очікувати від результатів пілотного іспиту IFOM, який пройшов 15 березня 2019?». В цій статті американський іспит IFOM з фундаментальних наук для українських студентів-медиків був названий як «наймасштабніший за весь час» проведення за межами США розробником тесту – американською Атестаційною організацією NBME.

Основна частина. Співробітники кафедри біологічної хімії ЗДМУ з січня 2019 року мали можливість ознайомитися зі змістом аналогічних завдань (117 завдань USMLE step 1 2018 року) з метою розробки методики підготовки студентів 4-го курсу медичного факультету з дисципліни «Біологічна хімія» до задачі даного моніторингового іспиту. Наш висновок був невтішним: студенти 4-го курсу не зможуть здати такий іспит успішно, тому що зміст кожного завдання не відповідає типовим програмам дисциплін, які вивчаються перші три з половиною роки студентами спеціальності «Медицина» у ВНМЗ України.

Цитуємо висновок з вищезазначеної публікації: «він (автори – іспит) не відповідає за змістом навчальному плану, який побудовано за горизонтальною моделлю вивчення спочатку фундаментальних дисциплін, а потім клінічних, а отже не відповідає програмам навчання».

Завідомо було відомо, що проведення USMLE step 1 в Америці є першим етапом процесу здобування майбутнім лікарем ліцензії на медичну практику після отримання усього обсягу знань в медичній школі, чи в медичному університеті. Виникає питання: навіщо цей іспит потрібно було проводити в ВНМЗ України на 4-му курсі, коли

студенти ще не засвоїли всього обсягу знань (особливо з клінічних дисциплін)? В публікації: «За інформацією прокторів перші студенти почали здавати буклети з бланками відповідей вже після 15-20 хвилин від початку іспиту. А через дві години в аудиторіях залишилося менше половини студентів».

Ще одне питання: яку суму в гривнях заплатили платники податків за проведення даного моніторингового дослідження вищевказаній фірмі, яка не дала фахівцям ВНМЗ України ознайомитися з завданнями (давалося 160 завдань) і зробити хоч якісь самостійні висновки про стан рівня підготовки вітчизняних студентів у світлі вимог американської медичної школи?

Ще одна цитата: «якщо оцінювання немає зворотного зв'язку з навчанням, то воно не виконує взагалі жодної дидактичної функції». Автори статті абсолютно згодні по суті з цим висновком.

Висновки. Проводити такий іспит після третього курсу, як це планується згідно постанови Кабінету міністрів України №334 від 28.03.2018 р. «Про затвердження порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров'я”», недоцільно. Це питання вимагає всебічного обговорення провідними фахівцями медичної освіти України.

Література

1.Постанова Кабінету міністрів України №334 від 28.03.2018 р. «Про затвердження порядку здійснення єдиного державного кваліфікаційного іспиту для здобувачів ступеня вищої освіти магістр за спеціальностями галузі знань “22 Охорона здоров'я”» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/334-2018-%D0%BF>.

2.<https://www.testcentr.org.ua/uk/novosty/za-krok-do-reformi-shcho-ochikuvati-vid-rezultativ-pilotnogo-ispitu-ifom-yakij-projshov-15-bereznia-2019>.

ІНТЕГРАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ОСВІТНІЙ ПРОЦЕС ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ НА МІЖНАРОДНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ

Александрова К.В., Романенко М.І., Макоїд О.Б., Іванченко Д.Г., Сінченко Д.М.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. В теперішній час заочна форма навчання (навчання без відриву від виробництва) за спеціальністю 226 Фармація, промислова фармація має широку популярність і розповсюдження як в Україні, так і за межами нашої країни. Вона розрахована на тих, хто працює за напрямком майбутньої спеціальності, створює перспективи для їх професійного росту та вдосконалення, дає можливість здобути вищу освіту, одночасно продовжуючи власну трудову кар'єру. Концепція підготовки фахівців за заочною формою навчання базується на використанні досвідчених

викладацьких кадрів та передбачає викладання дисципліни «Біологічна хімія» як за традиційними аудиторними формами (лекції, лабораторні і семінарські заняття), так і з використанням специфічних форм заочного навчання (самостійна позааудиторна робота, виконання контрольних завдань). Процес розвитку комунікаційних технологій призводить до появи принципово нових форм отримання і передачі інформації. Тому в даний час кафедрою біологічної хімії ЗДМУ з метою підвищення якості професійної освіти проводиться активне впровадження в освітній

процес нових дистанційних форм навчання зі студентами міжнародного факультету в міжсесійний період.

Основна частина. Навчальний процес за заочною формою проходить під час сесій та у міжсесійний період. Міжсесійний період – це частина навчального року, протягом якого передбачається великий обсяг позааудиторної самостійної роботи студентів над навчальним матеріалом, що особливо складно для іноземних студентів. Тому впровадження в освітній процес нових дистанційних форм навчання має, на наш погляд, велике значення.

Під терміном дистанційне навчання розуміють електронне навчання (E-learning) із застосуванням інформаційно-комунікаційних технологій, глобальних мереж. В ЗДМУ активно впроваджується дистанційне навчання на платформі open edX [1].

В процес викладання дисципліни «Біологічна хімія» на кафедрі біологічної хімії ЗДМУ викладачі інтегрували елементи дистанційного навчання студентам 3 курсу міжнародного факультету заочної форми навчання з метою надати студентам матеріал для підготовки та контролю знань у себе на батьківщині. Був створений on line курс, який містить базовий теоретичний матеріал з усіх розділів дисципліни. Це допомагає студентам при виконанні контрольних робіт за межами країни. Теоретичний матеріал розміщений як у вигляді текстових матеріалів, так і у вигляді відеоконтенту та презентацій, а деякі теми курсу пояснюються за допомогою комбінації відеолекцій та презентацій або текстового блоку. Кожен теоретичний блок завершується завданнями для перевірки знань, головним чином – це блоки контролю знань у вигляді тестових за-

вдань та ситуаційних задач. Крім того, колективом розробників курсу використовувались завдання, які потребують написання структурних формул, вміння розраховувати певні біохімічні показники, вміння орієнтуватись в графічному матеріалі (пояснювати таблиці). Також студенти заочної форми отримують доступ до електронних посібників з усіх розділів дисципліни, що створені викладачами кафедри [2].

Наприкінці курсу студентів пропонується пройти загальне тестування з усіх тем з використанням інтегрованої системи RATOS. В подальшому на очній сесії використання елементів дистанційного навчання при підготовці до занять дозволяє приділити більше аудиторного часу на закріплення матеріалу, вирішення ситуаційних задач, всебічному контролю та індивідуалізації навчання. Крім того, студентам надана можливість тренуватися та працювати з поясненнями до вірної відповіді на тести Крок 1 [3].

Висновок. Впровадження технологій дистанційного навчання (on line курсів) в освітній процес підготовки провізорів заочної форми навчання надає змогу іноземним студентам набуття навичок самостійного підвищення рівня своєї освіти, підвищення якості знань, що піднімає конкурентоспроможність цих фахівців-провізорів на міжнародному ринку праці.

Література

1. <https://courses.zsmu.edu.ua/>
2. <https://biochem.zsmu.zp.ua/rabota-kafedry/zavantazhiti-samostiyna-robota>
3. <https://biochem.zsmu.zp.ua/farmatsiya-ukr-z-poyasnenniyami>

СПЕЦИФІКА ВИКЛАДАННЯ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ СТУДЕНТАМ СКОРОЧЕНОГО КУРСУ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ

Александрова К. В., Федотов Є. Р., Шкода О. С., Михальченко Є. К.

Запорізький державний медичний університет

Вступ. Випускники медичного коледжу за спеціальністю 223 «Медсестринство» мають право вступу до Запорізького державного медичного університету на II курс для здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня магістр за спеціальністю «Медицина», «Педіатрія», та «Стоматологія».

Моніторинг викладання хімічних дисциплін в медичних коледжах виявив недостатність базових знань з хімії у випускників, а дисципліна «Біологічна хімія» в медичних коледжах взагалі не викладається.

В медичних вузах хімічні дисципліни (медична хімія, біоорганічна хімія та біологічна хімія) відносяться до базових теоретичних дисциплін. Можна виділити ряд факторів, що обумовлюють важливість фундаментальної хімічної підготовки для студентів-медиків:

- вивчення сутності хімічних процесів, що протікають в біосистемах, рішення хімічних задач з медико-біологічної спрямованістю сприяє розвитку логічного мислення, яке є основою клінічного аналізу, підвищенню інтелекту студентів;

- в живих організмах протікає безліч біохімічних процесів різного типу, тому однією з найважливіших задач хімічної освіти медиків є вивчення закономірностей протікання хімічних реакцій в живому організмі;

- хімічна підготовка студентів медичного вузу важлива з точки зору соціального аспекту, тому що такі проблеми, як техногенні катастрофи, забруднення навколишнього середовища, виробництво пестицидів, отруйних речовин, вживання наркотиків і алкоголю, є одночасно і медичними [1].

Освоєння курсу біологічної хімії має забезпечити:

- фундаментальну загальнохімічну підготовку майбутніх лікарів;

- розвиток у них логіки і аналітичних навичок для подальшого освоєння фундаментальних теоретичних і клінічних дисциплін;

- усвідомлення студентами значення хімічних знань і умінь в їх подальшій професійній медичній діяльності [2].

Основна частина. Основною трудностю, з якою стикається викладач при роботі з групою є відмінність у вихідному рівні підготовки студента, який може варіюватися в значних межах [3]. Короткий термін вивчення дисципліни і висока насиченість кожного заняття ускладнює процес адаптації студентів з низьким вихідним рівнем знань, що може призводити до зниження його мотивації до навчання, а також ускладнює процес самонавчання в області досліджуваної дисципліни [4].

ЗМІСТ

ПЛЕНАРНЕ ЗАСІДАННЯ

Корда М. М., Гудима А. А., Шульгай А. Г., Запорожан С. Й. ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНА ПРОГРАМА ТА ТЕХНОЛОГІЯ ПІДГОТОВКИ ПАРАМЕДИКІВ У ТЕРНОПІЛЬСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ І. Я. ГОРБАЧЕВСЬКОГО МОЗ УКРАЇНИ	3
Рожко М. М., Ерстенюк Г. М., Капечук В. В., Пелехан Л. І., Іванців М. О. З ДОСВІДУ ЗАПРОВАДЖЕННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ В ІВАНО-ФРАНКІВСЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ.....	9
Корда М. М., Шульгай А. Г., Пасяка Н. В., Петренко Н. В., Галіяш Н. Б., Бількевич Н. А. ОБ'ЄКТИВНИЙ СТРУКТУРОВАНИЙ КЛІНІЧНИЙ ІСПИТ ЯК ВИМІР ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ЛІКАРЯ	12
Мороз В. М., Гумінський Ю. Й., Полеся Т. Л., Фоміна Л. В., Гумінська О. Ю., Кисельова Т. М. ІННОВАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКИХ СТАНДАРТІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ У ВІННИЦЬКОМУ НАЦІОНАЛЬНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ ІМЕНІ М. І. ПИРОГОВА.....	16
Вороненко Ю. В., Вдовиченко Ю. П., Толстанов О. К., Краснов В. В. ФУНКЦІОНАЛЬНІ І СТРУКТУРНІ ЗМІНИ В ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕРЕРВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО РОЗВИТКУ ЛІКАРІВ ТА ПРОВІЗОРІВ У КОНТЕКСТІ РЕФОРМУВАННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ.....	19
Лісовий В. М., Капустник В. А., Марковський В. Д., Завгородній І. В., Мацько А. М. РОЛЬ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ	22
Вороненко Ю. В., Мінцер О. П. ТРАНСФОРМАЦІЯ ПІСЛЯДИПЛОМНОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ В УМОВАХ МАСОВОГО ВПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ	24
Бойчук Т. М., Геруш І. В., Ходоровський В. М., Колоскова О. К., Марусик У. І. ВИКОРИСТАННЯ СИМУЛЯЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ОПТИМІЗАЦІЇ ПРАКТИЧНОЇ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ У БУКОВИНСЬКОМУ ДЕРЖАВНОМУ МЕДИЧНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ	26
Перцева Т. О., Шпонька І. С., Захаров С. В., Ханюков О. О., Кравченко О. І. ЗАСТОСУВАННЯ ОБ'ЄКТИВНОГО СТРУКТУРОВАНОГО КЛІНІЧНОГО ІСПИТУ ЯК ЕТАПУ ПРОВЕДЕННЯ АТЕСТАЦІЇ ВИПУСКНИКІВ ДЕРЖАВНОГО ЗАКЛАДУ «ДНІПРОПЕТРОВСЬКА МЕДИЧНА АКАДЕМІЯ МІНІСТЕРСТВА ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ».....	28
Котвіцька А. А., Федосов А. І., Крутських Т. В., Барковська О. Я. УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ В ОСВІТНЮ ДІЯЛЬНІСТЬ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЯКОСТІ ПРОФЕСІЙНО-ПРАКТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВИПУСКНИКІВ НАЦІОНАЛЬНОГО ФАРМАЦЕВТИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ.....	30
Колесник Ю. М., Авраменко М. О., Моргунова С. А., Рижов О. А., Іванькова Н. А. КОНЦЕПЦІЯ КОРПОРАТИВНОЇ СИСТЕМИ МЕНЕДЖМЕНТУ ЗНАНЬ ЗАПОРІЗЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	32
Никоненко О. С., Шаповал С. Д., Дмитрієва С. М., Грицун Т. О. ЗАСТОСУВАННЯ КОМПЕТЕНТІСТНОГО ПІДХОДУ ПРИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОЧНО-ЗАОЧНОГО НАВЧАННЯ НА РІЗНИХ ЕТАПАХ ПІДГОТОВКИ ЛІКАРІВ	35
Хвисьюк О. М., Марченко В. Г., Гирич М. П., Коломійченко Ю. А., Голяницьке М. О., Жеребкін В. В., Соболева І. А., Єлоєва З. В., Цюдікова О. А., Вороньжєв І. О., Сергієнко О. І. ВПЛИВ НОВІТНІХ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БЕЗПЕРЕРВНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ЛІКАРІВ..	37
Ждан В. М., Дворник В. М., Старченко І. І., Беляєва О. М. САМООЦІНКА ДИНАМІКИ І СУЧАСНОГО СТАНУ КАДРОВОГО, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНОГО ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОЦЕСУ ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я» В УКРАЇНСЬКІЙ МЕДИЧНІЙ СТОМАТОЛОГІЧНІЙ АКАДЕМІЇ	40

Секція І

ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВЕ, КАДРОВЕ, НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ТА МАТЕРІАЛЬНО-ТЕХНІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ З ПІДГОТОВКИ ФАХІВЦІВ В ГАЛУЗІ ЗНАНЬ «ОХОРОНА ЗДОРОВ'Я»

Абрамов С.В., Байбаков В.М., Григоренко Л. В. ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ АНГЛОМОВНИХ СТУДЕНТІВ МОЛОДШИХ І СТАРШИХ КУРСІВ КАФЕДР ГІГІЄНИЧНОГО ПРОФІЛЮ У ВИЩИХ НАВЧАЛЬНИХ МЕДИЧНИХ УСТАНОВАХ	47
Александрова К.В., Крісанова Н.В., Рудько Н.П. ПРО ДОЦІЛЬНІСТЬ ПРОВЕДЕННЯ МІЖНАРОДНОГО ІСПИТУ З ОСНОВ МЕДИЦИНИ	50
Александрова К.В., Романенко М.І., Макоїд О.Б., Іванченко Д.Г., Сінченко Д.М. ІНТЕГРАЦІЯ ДИСТАНЦІЙНИХ ФОРМ НАВЧАННЯ В ОСВІТНЬОМУ ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ ПРОВІЗОРІВ НА МІЖНАРОДНОМУ ФАКУЛЬТЕТІ ЗАОЧНОЇ ФОРМИ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ ЗДМУ.....	50